

Raadsvoorstel

Raadsvergadering d.d. : 24 maart 2015
Agendapunt : 7
Portefeuillehouder : dhr. F. H. Wiersma
Onderwerp : Gaswinning en gevolgen
B&W besluit d.d. : 3 maart 2015

Leens, 10 maart 2015

Aan de raad.

Inleiding

Inleiding

Op een eerder moment hebben wij u geïnformeerd over de ontwikkelingen in het gaswinningsdossier. Ons college heeft u steeds door toezending van stukken op de hoogte gehouden van de voortgang in dit dossier.

Deze informatie vatten wij hierna voor u samen. Hierbij onderscheiden wij de volgende thema's:

1. de omvang van de gasproductie;
2. aanvullende afspraken op het bestuursakkoord van de G9-gemeenten van 17.01.2014;
3. rapportages van de onafhankelijk raadsman en van de commissie Bijzondere Situaties, beide over het jaar 2014.

Wij stellen u voor dit onderwerp te bespreken in uw raadsvergadering.

De omvang van de gasproductie

De minister van Economische Zaken (EZ) is verantwoordelijk voor het gaswinningsbesluit. Hij baseert zich hierbij op de adviezen van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). De minister heeft in december 2014 in een brief aan de Kamer de gaswinning teruggebracht naar 39,4 miljard m³ en toegezegd dat halfjaarlijks te bezien. Op 9 februari heeft de minister aangegeven dat hij in het eerste halfjaar van 2015 uitgaat van 16,5 miljard m³. Daarmee sorteert hij voor op de mogelijkheid om voor 2015 een lager productieplafond te kunnen bepalen dan 39,4 miljard m³, zonder dat plafond nu los te laten. De minister neemt daarover op basis van nadere adviezen voor 1 juli een besluit. Daarnaast schetst de minister mogelijkheden om vanaf 2016 een andere productiestrategie toe te passen, die leidt tot een kleinere productiebelasting van het Groningenveld. Ook over deze strategie neemt de minister een besluit op basis van nadere adviezen. Zo is naar het oordeel van de minister nog onvoldoende bekend welke effecten moeten worden verbonden aan een gefixeerde gasproductie per jaar, dan wel aan een winningspatroon met grote fluctuaties.

Gebrek aan exacte kennis kunt u ook terugzien in het impact advies van ontwerp-bouwnormen dat nu voor consultatie van de "bouwwereld" is vrijgegeven. Als beperking van de impact van bevingen voor gebouwen (nieuw en zeker bestaand) kan worden bereikt door verdere reductie van de gasproductie, zijn wij vooral vanuit deze invalshoek voorstander van een verdere verlaging van de hoeveelheid gas die uit de bodem wordt gewonnen. Ook de minister legt dat verband, waar hij de Tweede Kamer op 09.02.2015 (kamerstuk 33529, blz. 1) schrijft: "De effecten van productiebeperking op de seismiciteit lijken positief te zijn".

Om die reden hebben de burgemeesters er in bestuurlijk overleg met de minister dan ook op aangedrongen om aanvullende maatregelen, waaronder het bouwkundig versterken, hand in hand te laten gaan met verdere betekenisvolle beperking van de productie. Op die manier wordt ook met inachtneming van de bestaande onzekerheden het maximale gedaan om aard en omvang van de maatregelen mogelijk te kunnen beperken en wordt een betere basis gelegd voor herstel van vertrouwen en draagvlak voor de noodzakelijke maatregelen.

Juist omdat de minister voor die gaswinning verantwoordelijk is, bevat het aanvullend bestuursakkoord daarover geen afspraken. Dat betekent ook dat het aan overheidsbesturen in onze provincie vrij staat om tegen dat besluit bezwaar en beroep aan te tekenen. En het college heeft al eerder besloten daarin samen op te trekken met provinciebestuur, veiligheidsregio en andere gemeenten in het gaswinningsgebied. Op moment van schrijven van deze memo wordt dan ook een gezamenlijk beroepschrift voorbereid.

Inmiddels is ook het onderzoek “Aardbevingsrisico’s in Groningen”, naar de rol van veiligheid van burgers in de besluitvorming over de gaswinning (1959-2014) gepubliceerd. Daarin wordt bevestigd dat de veiligheid van de burgers van Groningen inwoners tot begin 2013 niet van invloed is geweest op de besluitvorming over de exploitatie van het Groningenveld.

In het Kamerdebat over de gaswinning op 12 februari zien wij als rode draad dat er groot draagvlak is voor productiebeperking in het belang van veiligheid, maar dat tegelijk wordt geaccepteerd dat leveringszekerheid daaraan een beperkend kader stelt.

Aanvullingen op het bestuursakkoord van januari 2014

De minister van EZ heeft met het provinciebestuur, de G9 gemeenten, waaronder De Marne, en de stad Groningen aanvullende afspraken gemaakt. Dat geldt in het verlengde ook voor de gemeenten Hoogezand Sappemeer en Menterwolde. Deze afspraken zijn verschillend: dat wordt voor een deel ingegeven door de verschillen in effecten en lasten, vorig jaar uitgedrukt in de zgn. KNMI-cirkels, met Loppersum als episch centrum. Hoogezand Sappemeer en Menterwolde, althans een deel van die beide gemeenten, heeft over het afgelopen jaar een groter schadepatroon laten zien. Voor de stad Groningen geldt dat met name na de beving in Ten Boer eind september 2014. En hier spelen uiteraard ook de algemeen hogere gebouwen en grotere mensenconcentraties een rol. De cirkels met de grondversnellingen zullen naar verwachting in april/mei 2015 worden geactualiseerd aan de hand van nieuwe gegevens die inmiddels ook zijn verkregen door plaatsing in het afgelopen jaar van meetapparatuur in de grond en in gebouwen.

Ook hier geldt dat de vaststelling van bouwnormen een verantwoordelijkheid van het kabinet is. Zo staan de consequenties hiervan ook beschreven in het aanvullend akkoord. Kabinet en overheden in Groningen zijn het in elk geval met elkaar eens dat snel moet worden begonnen met de aanpak van gebouwen die hoe dan ook moeten worden aangepakt; dit wordt aangeduid met “no-regret versterkingsmaatregelen” (blz. 1 van het aanvullend akkoord).

Dit akkoord is aan de Dialogtafel van 09.02.2015 als volgt samengevat.

Inrichting publiek spoor:

- Interbestuurlijke organisatie onder leiding van een Nationaal Coördinator Groningen (NCG).
- Samenwerking van gemeenten, provincie en Rijk in het publieke spoor of regie.
- Opdracht om slagkracht te vergroten, ontzorgen van inwoners en gemeenten.
- NCG dient regie te nemen, Centrum voor Veilig Wonen (CVW) blijft uitvoering doen.
- Loketfunctie voor publieke arbitrage.

Normering en bouwkundig versterken:

- Starten met gebiedsgerichte aanpak.
- Vooralsnog zal de norm $1 \cdot 10^5$ worden geadviseerd voor nieuwbouw.
- Bij gebiedsgerichte aanpak zal $1 \cdot 10^4$ als doelstelling worden gehanteerd.
- Commissie om overschrijdingskans, normstelling en alternatieven te onderzoeken.
- Bijzondere aandacht voor cultureel erfgoed en karakteristieke bebouwing.

- Ontwikkeling van normen voor overige bouwwerken gaat door.

Waardevermeerdering:

- Hoogezand-Sappemeer en Menterwolde worden toegevoegd.
- Vanaf september een regeling gebaseerd op o.a. contouren i.p.v. gemeentegrenzen.
- In proces een heroverweging van evenredigheid schade en meerwaardevergoeding.
- Van de nieuwe regeling kunnen alle huidige schadegevallen gebruik maken.

Fonds voor achterstallig onderhoud:

- Fonds zal borg staan als de eigenaar achterstallig onderhoud niet kan betalen.
- Bijdrage uit het fonds dient te worden terugbetaald bij verkoop woning (renteloos).
- Principe: eigenaar wordt er niet beter van maar ook niet slechter.

Regeling voor meerkosten nieuwbouw en verbouw:

- Uitgangspunt: geen stagnatie voor nieuwbouwprojecten.
- Positieve prikkels in de regeling om innovatie te stimuleren.
- Redelijke meerkosten worden vergoed (<15%)
- Vanaf september een regeling gebaseerd op o.a. contouren i.p.v. gemeentegrenzen.

Woningmarkt:

- Uitgangspunt is gelijke verkoopprijs en verkoopduur met referentiegebieden.
- Onderzoek naar maatregelen om woningmarkt te versterken.
- Onderdeel van onderzoek is mogelijke vormgeving van een opkoopregeling.
- Permanent onderzoek woningmarkt wordt belegd bij de nationaal coördinator Groningen.
- Waardedalingenregeling wordt geëvalueerd, mogelijk om vooraf indicatie te geven.

Specifieke aanpak stad Groningen:

- Uitwerking programmatische aanpak stad Groningen. Doelstelling vanaf september.
- 50 miljoen voor exemplarische gebouwen en om stagnatie nieuwbouw te voorkomen.
- Inspectieprogramma voor meer kwetsbare elementen in de stad.

Opzetten van een kennisplatform:

- Brede transparante kennis agenda voor ondergrond, infra, woningbouw, sociaaleconomische en maatschappelijke effecten.

Overige afspraken:

- Afspraken over schadeloosstelling bij verplichte uitkoop (onteigening).
- Onderzoek verjaringstermijn (nu: 30 jaar na einde winning; voorzien in 2098).
- Onderzoek effecten financiële huishouding overheden (extra werk en WOZ-effecten).
- Afspraken over de gevolgen van aansprakelijkheid.
- Borging van inzet lokale werkgelegenheid.

Deze aanvullingen op het bestuursakkoord van een jaar geleden vinden wij op uiteenlopende onderdelen een duidelijke verbetering. Tegelijkertijd beseffen we dat die verbeterde perspectieven nu uitwerking behoeven; en dit is geen geringe opgave. Dat varieert van de gevolgen van nieuwe bouwnormen voor nieuwe en bestaande gebouwen, via diverse woningmarktaspecten tot de inrichting van het publieke spoor. Betrokken gemeenten hebben daarin, samen met het rijk, een belangrijke regierol naar inwoners, het CVW en andere partijen.

Ook zullen de economische impulsen die vorig jaar vanuit rijk en provincie zijn verstrekt, vertaald moeten worden naar concrete maatregelen, waarmee de economie wordt versterkt, de (regionale) werkgelegenheid een impuls wordt gegeven en de leefbaarheid verder wordt verbeterd.

Die opgaven kunnen de gemeenten niet alleen of op zichzelf ter hand nemen: dat moet samen in dat publieke spoor en dan nemen effectiviteit en slagkracht toe. Een dergelijke werkwijze voorkomt dubbel werk en bevordert een eensluidende aanpak. Dit betekent dat gemeenten aan die rijksdienst taken moeten toevertrouwen.

Dat moet zich, daargelaten de wettelijk geregelde verantwoordelijkheden, goed verhouden tot de benutting van lokale kennis, ervaring en vertrouwen van inwoners in de eigen gemeente als eerste overheid. Dit betekent dat de rijksdienst ondersteunend moet zijn aan gebiedsgerichte aanpak op dorps- en wijkniveau en aan het lokaal verantwoordelijke bestuur. De inrichting van de rijksdienst, met voldoende lokale verankering en bestuurlijke en ambtelijke participatie uit de g9 gemeenten moet in de kwartiersmakersfase nader worden uitgewerkt.

Verslag over 2014 van onafhankelijk raadsman en commissie Bijzondere Situaties

Beide documenten zijn nog niet eerder doorgezonden aan de gemeenteraad. Ze zijn daarom nu als bijlage bij de stukken gevoegd.

De onafhankelijk raadsman wijst op diens website en op een folder die ruim verspreid is in de regio. Mogelijk heeft dit bijgedragen aan een toename van het aantal meldingen ten opzichte van 2013: van 116 (geen volledig kalenderjaar) naar 315. Hiervan kwamen er 14 uit onze gemeente. Verreweg de meeste meldingen kwamen binnen per mail of per post. Ruim de helft hiervan heeft betrekking op de schadeafhandeling. Ook het aantal schademeldingen is gestegen: van 9.669 in 2013 naar 18.033 in het afgelopen jaar.

Een aantal van zijn aanbevelingen naar aanleiding van zijn ervaringen in 2014 ziet u terug in de aanvullende afspraken die hierboven zijn beschreven.

De commissie Bijzondere Situaties is op 15.04.2014 van start gegaan. In de rest van dat jaar heeft de commissie –via de burgemeester van de eigen gemeente- 105 meldingen ontvangen. Hiervan zijn er twee vanuit De Marne.

**Het college van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente De Marne,**

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

dhr. B.W. Verwey

dhr. F.H. Wiersma